

Rekommendation avseende styrdokument för forskningsdata

SUHF:s styrelse antog den 18 december 2019 följande rekommendation avseende styrdokument för forskningsdata. Rekommendationen har innan beslut varit på remiss hos SUHF:s medlemslärosäten.

Inledning

Att öppet tillgängliggöra forskningsdata är värdefullt för att validera forskningsresultat och för att möjliggöra återanvändning av forskning i syfte att skapa ny kunskap.

En utveckling både nationellt och internationellt är att fler och fler aktörer strävar efter och ställer krav på att forskningsdata ska vara öppen och tillgänglig. Varje lärosäte behöver till följd av detta ta ställning till i vilken utsträckning och på vilket sätt forskningsdata ska göras tillgänglig. Det är också nödvändigt att tydliggöra hanteringen av forskningsdata generellt; dels för att kunna tillgängliggöra den i större utsträckning, dels för att uppfylla befintliga lagkrav.

SUHF stödjer principen att forskning som är helt eller delvis offentligt finansierad ska vara öppet tillgänglig, enligt internationellt vedertagna principer, i den mån det är möjligt med hänsyn till juridiska, etiska och eventuella kommersiella aspekter. Svenska lärosäten bör därför verka för att främja tillgängliggörande av forskningsdata genom forsknings- och utbildningsmiljöer som stödjer, uppmuntrar och informerar om öppen vetenskap som praxis.

Rekommendationen har tagits fram av SUHF:s nationella arbetsgrupp för forskningsdata.

Syftet med rekommendationen

Denna rekommendation har tagits fram i syfte att stödja lärosätena vid framtagandet av ett styrdokument för forskningsdata och ge förslag på det huvudsakliga innehållet i ett sådant dokument.

Syftet med ett styrdokument för forskningsdata

SUHF rekommenderar lärosätena att utarbeta ett styrdokument eller motsvarande för forskningsdata.

Syftet med ett sådant dokument är flera: Det ska tydliggöra lärosätets ställningstaganden avseende tillgängliggörande av forskningsdata. Det ska också klargöra hur ansvarsfördelning och stödstrukturer för hantering och tillgängliggörande av forskningsdata ser ut vid lärosätet.

Styrdokumentets innehåll

Ett styrdokument för forskningsdata är ett övergripande dokument som förmedlar lärosätets ställningstagande kring forskningsdatahantering.

Dokumentet skapar ett gemensamt ramverk att förhålla sig till. Det tydliggör också lärosätets och forskarnas ansvar och skyldigheter att korrekt hantera, lagra, tillgängliggöra och bevara forskningsdata utifrån gällande regelverk och de formella riktlinjer som EU, regeringen, Vetenskapsrådet, forskningsfinansiärer och andra relevanta aktörer har beslutat.

Avseende hanteringen av forskningsdata bör lärosätena ha en ambition att på sikt uppfylla de internationella FAIR-principerna (*Findable, Accessible, Interoperable, Reusable*), det vill säga att forskningsresultat och forskningsdata ska vara: sökbara, tillgängliga, kompatibla och återanvändbara.

Detta övergripande styrdokument bör kompletteras med specifika anvisningar avseende hantering av forskningsdata utifrån respektive lärosätets behov och förutsättningar. Lärosätet avgör hur övergripande eller detaljerat styrdokumentet ska vara och hur det relaterar till övriga styrdokument som behandlar forskningsdata i något avseende.

I styrdokumentet bör det anges vilket ansvar som åligger lärosätet, liksom vilket ansvar lärare, forskare, doktorander och övrig personal har.

Lärosätets ansvar kan exempelvis gälla att tillhandahålla stöd i hanteringen av forskningsdata för att uppfylla de krav som ställs i regelverk för bland annat hantering av allmänna handlingar, etikprövning, sekretess, ägande-, publicerings- och nyttjanderätt och krav på bevarande. Ansvaret kan även gälla för sådant som att tillhandahålla, beskriva och informera om riktlinjer, liksom att erbjuda stöd för god forskningsdatahantering, möjliggöra förutsättningar att på lämpligt sätt tillgängliggöra och bevara forskningsdata på ett korrekt sätt samt hänvisa till adekvata och säkra lagringsmöjligheter.

I dokumentet bör även framgå att det är lärosätets ansvar att utbilda doktorander och övriga anställda i frågor som exempelvis god forskningssed och praxis för hantering av forskningsdata vid lärosätet, liksom att informera om de forskningsstödande tjänster som erbjuds.

Lärares och forskares ansvar kan exempelvis vara att tillse god forskningspraxis, liksom att gällande regelverk och lärosätets anvisningar följs och att forskningsdata i ett forskningsprojekt hanteras, lagras, tillgängliggörs och bevaras enligt gällande regelverk och universitetets anvisningar.